

Adrian Piórko

Shigeru Oyama : twórca Oyama Karate : Oyama Karate w Polsce i na świecie

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu,
kultura, zdrowie, edukacja] 5, 16-22

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Adrian Piórko jest wieloletnim praktykiem sztuk walki, w tym Oyama Karate (1 dan, mistrz Polski w knockdown karate 2001). Obecnie trenuje pod okiem shihana Jana Dyducha 7 dan w Krakowskim Centralnym Dojo Oyama Karate. Jest w trakcie pisania pracy doktorskiej na krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Andrzeja Szyszko-Bohusza.

Publikujemy doniesienie o rozwoju stylu i organizacji *oyama karate*.

ADRIAN PIÓRKO
AWF Kraków

Shigeru Oyama – twórca Oyama Karate Oyama Karate w Polsce i na świecie

Słowa kluczowe: sztuki walki, filozofia mistrzostwa w budo, Shigeru Oyama, Światowa Organizacja Oyama Karate, kihon kata, Polska Federacja Oyama Karate, shihan Jan Dyduch

Wprowadzenie

Od kilku lat obserwujemy wzrost zainteresowania uprawianiem dalekowschodnich sportów i sztuk walki. Ocenia się, że w ramach różnych stylów i szkół ćwiczy regularnie około 150 milionów ludzi na świecie, w tym w Polsce – około 200–300 tysięcy. Około 30 organizacji patronuje działalności stowarzyszeń, klubów, sekcji, ognisk i pojedynczych zapaleńców [por.: Litwiniuk, Cynarski 2003]. Dzisiaj sztuki walki przynoszą ogromne efekty korekcyjne i wspomagające naturalny rozwój organizmu, dlatego stały się jedną z bardziej popularnych form aktywności ruchowej [Kalina 2000; Cynarski 2000a; Harasymowicz 2000].

Jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się nowych stylów walki jest „Oyama Karate”. Jego oficjalne pojawienie się w Polsce, jak również rosnące nim zainteresowanie zasługują na uwagę i komentarz. Sylwetkę jego twórcy – jak i rozwój Oyama Karate w Polsce i na świecie postaram się opisać w poniższym artykule.

1. Fascynacja sztukami walki w Europie

Praktycy budo i sympatycy sztuk walki stanowią dziś dość liczną rzeszę. Ta międzynarodowa społeczność liczy powyżej 9 milionów osób ćwiczących samo tylko karate, 6 milionów uprawiających judo, a liczbę ćwiczących różne sztuki walki ocenia się łącznie na około 150 milionów: „Budo łączy ludzi różnych ras, krajów, kręgów kulturowych, bez względu na pochodzenie, wykształcenie, zawód i inne składowe społeczno-kulturowej przestrzeni” [Cynarski 2000a, s. 72–73]. Jak podają H. Pietrzak i W. J. Cynarski: „sztuki walki przyjęły się w różnych kręgach kulturowych, na różnych szerokościach geograficznych i praktykowane są aktualnie przez nacje różnych wyznań i ras” [Pietrzak, Cynarski, 2000, s. 205].

Współczesne budo w kontakcie z kulturą Zachodu uległo daleko idącej humanizacji. W części przyjęło rywalizację sportową, częściowo zaś pozostało wierne „duchowej drodze”. Uprawiane jest zresztą w różnych celach – od rozrywki i rekreacji, przez naukę samoobrony i szkolenie służb mundurowych, po wyczyn sportowy i życiową pasję [zob.: Cynarski 2000b, s. 241–258].

Zainteresowanie kulturą i filozofią, życiem codziennym narodów Dalekiego Wschodu sięga w Europie czasów bardzo odległych. Faktycznie jednak przez całe wieki była to niemal wyłącznie fascynacja egzotyką Orientu. Dopiero w drugiej połowie XX wieku wobec rosnącego znaczenia ekonomicznego i politycznego tego rejonu świata zaczęto przyglądać mu się dokładniej i bardziej szczegółowo. Jak podaje J. Miłkowski: „Jednym z najskuteczniej funkcjonujących nośników informacji o Dalekim Wschodzie stały się orientalne sztuki walki – oryginalne, efektowne, tajemnicze [...]” [Miłkowski 1987, s. 7].

Na zachodzie obserwuje się wręcz zafascynowanie wschodnimi sztukami walki. „Sztuki walki Wschodu są specyficznym sposobem kulturowania medytacji i ascezy, wzmacniania psychiki i ciała siłą duchową. Sztuki walki uczą przede wszystkim walki duchowej, zwłaszcza z samym

sobą, z własną słabością moralną, psychiczną, fizyczną i duchową. W sposób marginalny uczą fizycznej umiejętności walki, samoobrony etc.” [Olszewski 1995, s. 305].

Skąd wynika zainteresowanie sztukami walki w Europie? Koreański trener Song Cha – Yong (6 dan) uważa, że „ludzie chcą robić coś szczególnego, trochę egzotycznego. Wielu zajmuje się chińską filozofią albo japońską tradycją samurajską, zen itd.”, [Cynarski 2000c, s. 83]. Do podjęcia praktyki sztuki walki przyciąga ludzi egzotyka i moda, a także aspekt samoobrony z mitem cudownej techniki [ibidem, s. 83].

„Budo akcentuje rozwój wewnętrzny, jest alternatywą dla lansowanego we współczesnej kulturze masowej kultu przemocy i siły. Karate – to „puste ręce”, czyste czystością intencji wobec drugiego człowieka, a nie „pusta głowa” i chęć szukania przewagi czy sławy. Budo to skromność i pogoda ducha, a nie przemoc” [ibidem, s. 93]. „Pokonywanie własnej słabości w dojo daje siłę przebicia wobec przeciwności losu. Długotrwałe cyzelowanie technik procentuje cechą perfekcjonizmu i wytrwałości w życiu codziennym. Człowiek pewny swojej siły i zasad nie jest agresywny. Prócz tego w dojo jest możliwość pełnego odreagowania napięć i stresów w czasie treningu technicznego, a uspokojenia i wyciszenia wewnętrznego podczas medytacji” [ibidem, s. 89].

Jak podaje W. J. Cynarski: „praktyka budo zmierza do opanowania naturalnej agresji, ukierunkowując młodego człowieka na trud uporczywego samodoskonalenia się. Wychowuje, ucząc szacunku dla przeciwnika i odpowiedzialności za partnera ćwiczeń [...]. Podstawowymi cnotami budo, oprócz wymienionych wcześniej są: cierpliwość i wytrwałość, pokora i skromność. Te zwykle decydują o tym, czy zaawansowany już adept dalekowschodnich sztuk walki osiąga mistrzostwo” [ibidem, s. 46]. Znaczącym motywem, który skłania ludzi z Zachodu do wszelkich form sportowo-rekreacyjnych jest powszechny pęd ku młodości i zdrowiu. Te i inne względy praktyczne są pierwszą motywacją podjęcia praktyki budo, a refleksja nad aspektami duchowymi sztuk walki rzeczą wtórną [ibidem, s. 91].

Systemy sztuk walki oprócz oddziaływania bezpośredniego, wpływają także na praktykującego i jego najbliższe otoczenie w sposób pośredni. Sztuki walki są bowiem nośnikiem pewnych idei. Ich wpływ wtórny spowodował na Zachodzie zainteresowanie naturalną medycyną, ćwiczeniami oddechowymi i medytacjami, sztuką układania kwiatów, parzenia herbaty, teatrem japońskim etc. Zaistniała zatem transmisja na dziedzinę kultury sportowej, a w pewnym zakresie także na kulturę szeroko pojętą [ibidem, s. 56].

Istotną rolę w zainteresowaniu dalekowschodnimi sztukami walki Zachodu odegrały wybitne w tej dziedzinie osoby. Przyczyniły się one nie tylko do transmisji tych sztuk walki do kultury sportowej, ale też ogólnie do kultury euro-amerykańskiej. Stworzyły nowe odmiany budo, które przyjęły się i stały integralną częścią życia sportowego i kultury masowej Zachodu. Jednym z najwybitniejszych mistrzów karate kontaktowego na świecie, a przy tym twórcą Oyama Karate jest słynny mistrz – Shigeru Oyama.

2. Shigeru Oyama i początki jego mistrzowskiej kariery

Shigeru Oyama urodził się 7 lipca 1935 roku w Tokio w rodzinie koreańskich emigrantów. Jego wielka kariera zaczęła się w wieku 9 lat, od udziału w treningach karate dla dzieci, na jego rodzinnym podwórku. W ciągu następnych 37 lat był jednym z najbliższych i najlepszych uczniów Masutatsu Oyama. Był jego osobistym uczniem, czyli „uchi-deshi”. Shigeru Oyama rozpoczął treningi, gdy Mas Oyama był posiadaczem czwartego dana w karate i judo. Masutatsu Oyama sponsorował Shigeru Oyamie studia na wydziale architektury Japan University. Bardzo dużo trenowali ze sobą i często sparowali. Jak wspomina Shigeru: „Masutatsu Oyama ciągle mówił mi abym uderzał go szybciej i mocniej”. Razem ze swoim nauczycielem często

Soshu Shigeru Oyama
Źródło: ze zbiorów WOKO i SOKwP

Masutatsu Oyama i Shigeru Oyama
Źródło: ze zbiorów WOKO i SOKwP

trenował w górach w trudnych warunkach pogodowych, budując kondycję i wytrzymałość psychiczną. W tym okresie Masutatsu Oyama był dla niego jak ojciec.

Shigeru Oyama przez około 20 lat wiele podróżował po świecie i budował organizację IKO (Międzynarodowa Organizacja Karate Kyokushin). Prowadził liczne seminaria, urządzał wspaniałe pokazy, walczył o supremację i dobre imię Kyokushinkai, walcząc z przedstawicielami różnych systemów walki. Przez prawie 4 lata, jako szef instruktorów w Tokio, w Honbu, uczył po 8 godzin dziennie 40–80 osobowe grupy uczniów, z obecnymi liderami wielu organizacji karate łącznie. Jeśli ktokolwiek widział pierwsze edycje mistrzostw świata karate kyokushinkai w Tokio, to mógł podziwiać Shigeru Oyamę, Tadashi Nakamurę czy Yasuhiko Oyamę uczących swoich zawodników, sędziujących zawody, czy robiących wspaniałe pokazy.

3. Propagowanie Japońskiego karate w Stanach Zjednoczonych

W 1966 r. Shigeru Oyama przybył do Stanów Zjednoczonych, aby propagować japońskie karate z ramienia organizacji Kyokushinkai. Mierzył około 170 cm i ważył około 60 kg. Wcześniej jego mistrz Mas Oyama powiedział mu, że jeśli chce uczyć w USA, musi wprzerwie zaliczyć test Hyakushin-Kumite (stu walczących ludzi). Mas Oyama wprowadził test 100 kumite do Kyokushinkai, który do dziś jest najwyższym sprawdzianem umiejętności, siły, wytrzymałości fizycznej oraz ducha walki w kontaktowym karate. Zdanie tego testu dawało i daje do dziś każdemu mistrzowi szacunek i podziw w społeczności knockdown karate.

W dniu 17 września 1966 roku Shigeru Oyama pokonał wszystkich 40 rywali z czarnymi pasami w przeszło 120 walkach i wystartował w nową przygodę do Stanów Zjednoczonych. Życie w USA było dla niego bardzo ciężkie, ponieważ Shigeru Oyama nie mówił prawie w ogóle po angielsku i miał mało pieniędzy „na start”. Był jednak twardy i uparty. Pamiętał to, co powiedziała mu matka: „sięgaj po marzenia.” Na początku Shigeru Oyama uczył w dwóch klubach: w White Plains w stanie Nowy York i w Bridgeport w stanie Connecticut. Z bliskiem w oku wspomina swoje pierwsze treningi. Im były one cięższe, tym bardziej był podekscytowany. Jest taki moment, który tylko instruktorzy karate rozumieją – mówi, nazywa się „mu”. W czasach samurajów, gdy szli oni do bitwy, próbowali złapać „mu”. „Mu” było uczuciem, przy którym nie martwili się o nic poza daną chwilą. To było uczucie nicości, jak nowe narodzenie, bez przeszłości i bez przyszłości. Soshu Oyama dalej mówi o wielu duchowych aspektach karate, podekscytowanie „kia” i uczucie „mu” oraz wielki entuzjazm w nauczaniu karate, są w nim do dziś równie silne, jak wtedy gdy opuszczał Japonię, żeby uczyć w USA. Jego uczniowie, którzy z nim trenowali, twierdzą zgodnie, że jest bardzo dynamiczną osobą, która kocha i autentycznie żyje sztuką walki. Jest człowiekiem skromnym i otwartym, chce i umie słuchać innych.

Żeby zarobić dostateczną ilość pieniędzy, żeby przetrwać w Ameryce, Shigeru Oyama pracował dorywczo jako „bramkarz” w nocnym klubie. Nikt nie myślał, że będzie to dla niego zajęcie na dłuższy czas, ponieważ był za mały. Shigeru zarabiał 12 dolarów za noc, w trakcie której trafiało się kilka strzelanin. Zdecydował przejściowo, że jego życie warte jest więcej i w związku z grożącym mu niebezpieczeństwem, postanowił nalewać benzynę za 2,50 dolary na godzinę. Studenci przychodzili na stację benzynową, aby zobaczyć swojego mistrza. Jego szef na stacji benzynowej był mile zaskoczony zachowaniem gości w stosunku do Shigeru i po latach powiedział: „Oyama był wielkim człowiekiem.” Wiele opowieści o Shigeru Oyamie i jego pracy w nocnych klubach można znaleźć na jego stronie internetowej, a także w książce pt. „Bramkarz”, która wydana będzie niebawem.

4. Światowa Organizacja Oyama Karate

W 1983 r. Soshu Shigeru Oyama i jego, brat Yasuhiko Oyama, 8 dan, medalista mistrzostw Japonii w kyokushinkai oraz Miuki Miura, 7 dan, zwycięzca takiego samego turnieju, członek elitarnego klubu 100 – kumite, powołał do życia Światową Organizację Oyama Karate. Na pytanie o powody tej decyzji Shigeru Oyama odpowiada: „Moje imię było coraz bardziej popularne w Kyokushinkai. Byłem młody, dynamiczny, a moje techniki coraz bardziej zaawansowane. Chciałem udoskonalić bądź zmienić metody treningów i niektóre kata. Wiele krajów chciało mnie do siebie zaprosić, abym w nich nauczał Kyokushin. Masutatsu Oyama się to nie podobało. Rozmawiałem z nim o tym wielokrotnie. W końcu zdecydowałem się na odejście i pójście własną drogą. Byłem z nim przez 35 lat. Była to ciężka decyzja dla mnie i dla niego. Po moim odejściu pozostawaliśmy w dobrych stosunkach, często rozmawialiśmy prywatnie przez telefon, a on przysyłał mi na treningi swoich najlepszych zawodników. Z czasem, co jest naturalne, nasze kontakty stały się rzadsze i bardziej oficjalne.”¹

Aktualnie Światowa Organizacja Oyama Karate ma swoje szkoły w krajach Azji, Ameryki i Europy i cały czas rozwija się. Nie jest wielką, ale za to dynamiczną federacją – kreatywną i otwartą na współpracę. Organizuje corocznie kilka turniejów w systemie knockdown, semi-knockdown, kata i full-contact.

Shigeru Oyama odrzucił dotychczasową doktrynę walki wziętą z Goju – ryu / Kyokushinkai, wprowadzając szybkie przemieszczanie się na nogach, wyprzedzanie ataku przeciwnika, zejścia z linii ciosu wraz z możliwością kontrataku. Takiej filozofii walki podporządkowany został cały system szkolenia. Zmieniono lub skorygowano niektóre bloki i uderzenia oraz rozwinięto technikę pracy nóg. Oyama wraz z pozostałymi liderami stworzył własne kata. Są to formy autorskie, stanowiące swoistego rodzaju pomost pomiędzy uczeniem podstaw a realną walką. W połączeniu z innymi zaawansowanymi, ponadstylowymi formami, uznanymi za klasykę karate, jak np. seienchin czy kanku-dai, kihon kata tworzą reprezentatywny obraz kształtowania się kontaktowego karate w XX wieku. Są przedmiotem studiów i praktyki oraz jednym z najważniejszych czynników pozwalających pojmować Oyama również jako sztukę walki. Zaawansowani karatecy praktykują także ćwiczenia z użyciem azjatyckich broni takich jak pałka (tonfa), kij, (bo), czy też (sai). Skuteczność stylu doceniły policje w USA i Kanadzie, stosując Oyama Karate w walce z przestępcami.

Shigeru Oyama prowadzi wiele seminariów, a jego dynamiczny sposób uczenia przyciąga także ćwiczących inne style walki. Zderzenie tradycyjnego japońskiego treningu z amerykańskimi doświadczeniami w pedagogice i sporcie, zaowocowało w postaci standardowych już metod prowadzenia zajęć z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi. Liderzy Oyama Karate to generacja mistrzów knockdown karate, którzy wynieśli dawne Kyokushinkai na wyższy poziom.

Soshu Shigeru Oyama wychował wielu wybitnych ekspertów karate oraz zdobywców mistrzostw świata i kontynentów. Pod jego okiem trenowali tacy mistrzowie (obecnie liderzy największych organizacji knockdown karate) jak: Steave Arnil (IFK Kyokushin Karate), Loek Hollander (IKO Kyokushinkai), Joko Ninomija (Enshin Kaikan), Katsuaki Sato (Sato Juku), Takashi Azuma (Daido Juku) i Shokei Akiyoshi Matsui (IKO Kyokushinkai).

Soshu Shigeru Oyama i Saiko Shihan Yasuhiko Oyama
Źródło: ze zbiorów WOKO i SOKwP

¹ Wywiad przeprowadzony z Soshu Shigeru Oyamą w dniu 21.04.2001.

Światową Organizacją Karate – jedną z największych i najbardziej znanych organizacji sztuki walki na świecie (w Stanach Zjednoczonych znaną jako USA Karate), obok Soshu Shigeru Oyamy, 10 dan (prezydent), kieruje obecnie wybitny ekspert karate, specjalista w zakresie taktyki walki i dalekowschodnich broni (tonfa, bo, sai), autor wielu książek, specjalistycznych artykułów i filmów szkoleniowych o sportach i sztukach walki Saiko Shihan Yasuhiko Oyama, 9 dan (wiceprezydent – dyrektor zarządzający).

5. Oyama Karate w Polsce

„W Oyama Karate nikt nie pyta się o religię, narodowość czy kraj. Wszyscy tworzymy jedną wielką rodzinę, wszyscy jesteśmy ludźmi karate. Bardzo lubię przyjeżdżać do Polski. Polscy karateka reprezentują bardzo wysoki poziom. Kiedy byłem po raz pierwszy w Krakowie, to ulice wyglądały tak, jak podczas wojny w Tokio: tak mało chodziło ludzi. (...) Podczas kolejnych wizyt dostrzegłem jak wiele się zmienia w waszym kraju. Bądźcie z siebie dumni i kochajcie swoją ojczyznę. Uczcie się, pracujcie i trenujcie solidnie.

Teraz macie to wszystko, co na Zachodzie. Bijecie Amerykanów, Japończyków i Europę, i chce żebyście dalej tak walczyli. Jesteście szczęściami, macie znakomitego mistrza i lidera, jakim jest shihan Jan Dyduch. Idźcie za nim...”²

Shigeru Oyama

Soshu Shigeru Oyama i Shihan Jan Dyduch
Źródło: ze zbiorów WOKO i SOKwP
Fot. Buzek-Garzyński

Początek rozwoju Oyama Karate w Polsce związany jest z dniem 29.09.1991 r., kiedy to sensei Jan Dyduch w imieniu grupy czołowych instruktorów i zawodników z Krakowa złożył na ręce Wielkiego Mistrza Shigeru Oyamy deklarację wstąpienia do Światowej Organizacji Oyama Karate. Oyama Karate jako dyscyplina sportowa została zalegalizowana w Polsce zarządzeniem Prezesa UKFiT MP Nr 6 poz. 40 w dniu 26.02.1992 r. W dniu 08.04.1992 roku zostało zarejestrowane Stowarzyszenie Oyama Karate w Polsce z siedzibą w Krakowie. Stowarzyszenie Oyama Karate skupia wszystkich uprawiających Oyama Karate w Polsce, zarówno w klubach sportowych, w prywatnych szkołach karate, ogniskach TKKF, jak i w specjalistycznych sekcjach. W 1992 roku stowarzyszenie zostało oficjalnie przyjęte do Światowej Organizacji Oyama Karate. Równocześnie mgr Jan Dyduch z Krakowa został przedstawicielem WOKO w Polsce. W celu rozwoju współzawodnictwa sportowego w Oyama Karate w Polsce w dniu 18.12.1993 roku powołano do życia Unię Oyama Karate w Polsce. Decyzją

Prezesa UKFiT z dnia 04.07.1994 roku została ona wpisana do rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej i ich związków. W 2001 roku Unia zmieniła nazwę na Polska Federacja Oyama Karate. Federacja skupia aktualnie przeszło 50 klubów sportowych. Siedziba obydwu organizacji mieści się w Krakowie, który równocześnie spełnia funkcję koordynacyjną w zakresie szkolenia i działalności sportowej. Wszystkie ośrodki Oyama Karate w Polsce zachowują pełną autonomię organizacyjną, finansową i sportowo-szkoleniową w ramach przyznananych licencji. Oyama Karate uprawia w Polsce przeszło 6000 osób. Zajęcia sportowo-szkoleniowe prowadzi przeszło 220-osobowa grupa instruktorów sportu lub rekreacji o specjalności Oyama Karate, wykształconych w latach 1992–2001. Ukończyli oni kursy instruktorskie, zatwierdzone przez Resortowe Centrum Metodyczno-Szkoleniowe Kultury Fizycznej i Sportu. Około 130 instruktorów Oyama Karate to posiadacze stopni mistrzowskich dan różnych poziomów, nadanych przez Prezydenta Światowej Organizacji Oyama Karate – Wielkiego Mistrza Shigeru Oyamę, 10 dan. W latach 1992–2003, 190 Polaków otrzymało z jego rąk aż 233 nominacje na różne stopnie mistrzowskie. Około 30 sędziów ukończyło dwustopniowe specjalistyczne kursy

² Informator Konińskiego Klubu Sportów Walki, Konin 2000, s.3.

sędziowskie. Dwóch polskich arbitrów posiada uprawnienia sędziego klasy międzynarodowej: Jan Dyduch i Józef Pietras. Organizacja prowadzi systematyczne kursy instruktorskie oraz szkolenia zawodników, sędziów i działaczy na cyklicznych seminariach i naradach. W tym celu wydawane są materiały i informatory wewnątrzorganizacyjne. Od 1993 roku odbywają się w Polsce coroczne międzynarodowe seminaria szkoleniowo-kwalifikacyjne z udziałem Prezydenta WOKO i około 400–600 zawodników z kraju i zagranicy. Co roku w kraju lub za granicą (w 2001 i w 2002 roku w Chorwacji) nad morzem odbywa się ogólnopolski letni obóz sportowo-szkoleniowy Oyama Karate, w którym każdorazowo bierze udział około 100–300 osób. W zimie i latem odbywają się także obozy sportowo-szkoleniowe, organizowane przez szkoły i kluby sportowe.

Federacja posiada dobrze zorganizowany system współzawodnictwa sportowego w kilku konkurencjach, w których biorą udział kadeci, juniorzy i seniorzy obojga płci. Od 1996 roku zawody sportowe rozgrywane są na poziomie regionalnym i ogólnokrajowym z mistrzostwami Polski i Pucharem Polski włącznie. Najlepsi polscy zawodnicy startują w międzynarodowych zawodach sportowych z mistrzostwami świata i Europy włącznie.

Zakończenie

Odmienność Oyama Karate od innych stylów karate polega na tym, iż jest ono neoklasyczną dyscypliną, opartą z jednej strony na japońskiej tradycji karate, z drugiej na najbardziej skutecznych i sprawdzonych formach walki, takich jak boks czy thai – boxing. Jest systemem realnej walki o walorach utylitarnych. Zarówno w pełnokontaktowej sportowej formule face contact i knockdown, jak i zwykłej samoobronie.

Oyama Karate jest dyscypliną, która ukształtowała się, dostosowując formy, techniki walki i metody treningowe do współczesnych realiów. Nie zmieniły się natomiast fundamentalne zasady ideowe, charakterystyczne dla karate-do.

BIBLIOGRAFIA:

1. Cynarski W. J. (1996), *Popularność dalekowschodnich sportów walki*, „Waga i Miecz”, nr 7.
2. Cynarski W. J. (1997), *Dalekowschodnie sztuki walki w Kulturze Zachodu* [w:] Dziubiński Z. [red.], *Teologia i filozofia sportu*, Warszawa.
3. Cynarski W. J. (1998), *W kierunku filozofii budo*, „Przegląd Naukowy Instytutu WFiz WSP”, nr 3.
4. Cynarski W. J. (2000a), *Struktura i funkcje dalekowschodnich sztuk walki*, „Rocznik Naukowy AWF”, tom XXXIX, Warszawa, s. 72–73.
5. Cynarski W. J. (2000b), *Między kulturą fizyczną a duchową – praktyki sztuk walki*, „Studia Humanistyczne”, nr 1, s. 241–258.
6. Cynarski W. J. (2000c), *Sztuki walki budo w kulturze Zachodu*, Rzeszów.
7. Fechner P., Ruciński M. (1985), *Karate – Do. Pokonać samego siebie*, Warszawa.
8. Harasymowicz J. K. (1978), *Filozofia karate*, „Argumenty”, nr 50.
9. Harasymowicz J. K. (2000), *Od sportów walki do sztuki życia* [w:] Kalina R. M., Jagiełło W., [red.] *Wychowawcze i utylitarne aspekty sportów walki*, AWF Warszawa.
10. Informator konińskiego klubu sportów walki (2000), Konin, s. 3.
11. Kalina R. M. (2000), *Teoria sportów walki*, COS Warszawa.
12. Ken Moycr (2000), *Shigeru Oyama karate's Master Warfare. Martial Arts Legends Presents: Master of Combat*, July.
13. Leńczyk W. (2000), *Oyama Karate – styl stulecia*, Słupsk, s. 11–12.
14. Lewis P. (1998), *Sztuki walki Wschodu*, Rebis, Poznań.
15. Litwiniuk A., Cynarski W. J. (2001), *Próba stworzenia wzoru osobowego szkoleniowca sportów walki w opinii uczestników*, „Rocznik Naukowy Zamiejscowego Wydziału Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej”.
16. Litwiniuk A., Cynarski W. J. (2003), *Wychowawcze i utylitarne wartości uprawiania sportów walki* [w:] Cynarski W. J., Obodyński K., [red.] *Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy*, Rzeszów.
17. Miłkowski J. (1983), *Karate. Wiadomości podstawowe*, Warszawa.
18. Miłkowski J. (1985), *Karate*, MON, Warszawa.
19. Miłkowski J. (1987), *Sztuki i sporty walki Dalekiego Wschodu*, Sport i Turystyka, Warszawa, s. 7.
20. Olszewski D. (1995), *Filozofia karate w spotkaniu z chrześcijaństwem*, t. 1–2, Lublin.

21. Oyama Shigeru, wywiad z dnia 21.04.2001 w Polsce.
22. Pawluk J. (1991), *Saga o budo. Wschodnie sztuki walki*, Warszawa.
23. Pietrzak H. Cynarski W. J. (2000), *Psychologia duchowej drogi sztuk walki*, „Rocznik Naukowy Ido – Ruch dla Kultury”, t.1, Rzeszów, s. 205.
24. Sakowicz G. (2004), „Oyama Perfect Karate”, Kraków, nr 2, s. 11–13.
25. Sikorski W., Tokarski S. (1988), *Budo. Japońskie sztuki walki*, Szczecin.
26. Skurska J. (2003), *Drogi współczesnego karate* [w:] Cynarski W. J., Obodyński K. [red.], *Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy*, Rzeszów.
27. Świerczyński J. (1983), *Karate*, Warszawa.
28. Tokarski S. (1989), *Sztuki walki. Ruchowe formy ekspresji filozofii Wschodu*, Szczecin.

SUSHU SHIGERU OYAMA – the founder of OYAMA KARATE. OYAMA KARATE in Poland and in the world

Key words: Martial Arts, philosophy of mastery in budo, Shigeru Oyama, World Oyama Karate Organization, kihon kata, Polish Federation of Oyama Karate, shihan Jan Dyduch

The author of the article shows the image of soshu Shigeru Oyama-undeniably one of the world's greatest karate masters, who is still alive. Being the owner of the 10th dan rank the famous master is the founder of Oyama Karate and the president of the International Oyama Karate Organization with its headquarters in New York. A lot of outstanding experts of karate and winners of the World and Continental Championships have been brought up by him. Soshu Shigeru Oyama is also the author of many books, publications, and films connected with the methodology of teaching karate.

The author also shows the process of development of Oyama Karate in Poland and in the world, putting special emphasize on the rising popularity of this style in Poland. A notable master Jan Dyduch (7th dan rank) made a great contribution to the growth of Oyama Karate in Poland, which resulted in gaining admission to the International Oyama Karate Organization.